

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI

PS-VI.431.3.9.2021.ICZ

Olsztyn, 29 października 2021 r.

Pani
Barbara Nalińska
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4
ul. Chrobrego 4
82 – 300 Elbląg

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.512.2021 z dnia 13 września 2021 roku /**akta kontroli str. 1-2/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Iwona Czmochowska – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
 2. Magdalena Szeligowska – główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 z siedzibą w Elblągu.

Czynności kontrolne rozpoczęto dnia 22 września 2021 r. i zakończono dnia 28 września 2021 r. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował ocenę realizacji zaleceń pokontrolnych, wydanych w wyniku kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniach 1-8 marca 2021 r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu oraz ocenę standardów w zakresie realizacji zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.), zwanej dalej ustawą,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), zwanego dalej rozporządzeniem,
- Konwencji o prawach dziecka (Dz.U.1991, nr 120 poz. 526 ze zm.), zwanej dalej *Konwencją*.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/POW Nr 4/kontrolowana jednostka – co oznacza: Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 4 w Elblągu, ul. Chrobrego 4;
2. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu, panią Barbarę Nalińską;

3. Zastępca Dyrektora – co oznacza Zastępcę Dyrektora, panią Gabrielę Laskowską;
4. Koordynator – co oznacza: starszego wychowawcę koordynatora Placówki Opiekuńczo–Wychowawczej Nr 4 w Elblągu, panią Małgorzatę Palczewską;
5. Regulamin/Regulamin Organizacyjny – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo–Wychowawczej Nr 4 w Elblągu* wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2020 Dyrektora Placówki Opiekuńczo–Wychowawczej Nr 4 w Elblągu wraz ze zmianami wprowadzonymi w dniach 06 maja 2021 r., 01 września 2021 r. oraz 24 września 2021 r.;
6. Regulamin zasad – co oznacza *Regulamin systemu zasad, konsekwencji i przywilejów obowiązujących w Placówce Opiekuńczo–Wychowawczej Nr 4 jako placówki obsługującej oraz jednostkach obsługiwanych: POW Nr 1, POW Nr 2, POW Nr 3 i POW Nr 5 w Elblągu* wprowadzony Zarządzeniem Nr 17/2020 z dnia 1 kwietnia 2020 r.;
7. Karty – co oznacza karty pobytu dziecka, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 Rozporządzenia.
8. diagnoza – co oznacza: diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 rozporządzenia.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Barbary Nalińskiej – Dyrektora POW Nr 4, pani Gabrieli Laskowskiej – Zastępcy Dyrektora POW Nr 4 oraz pani Małgorzaty Palczewskiej–starszego wychowawcy Koordynatora POW Nr 4, upoważnionej przez Dyrektora do udzielania informacji na potrzeby prowadzonej kontroli **/akta kontroli str. 3/**.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Placówkę.

Ustaleń zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, spostrzeżenia poczynione w trakcie oględzin pomieszczeń znajdujących się w Placówce, informacje i wyjaśnienia przekazane bezpośrednio przez Dyrektora, Zastępcę Dyrektora oraz Koordynatora kontrolowanej jednostki, a także na podstawie rozmów przeprowadzonych z wychowankami.

Działalność jednostki w okresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością**.

I. Ustalenia dotyczące realizacji zaleceń pokontrolnych:

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu Placówki, w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym w dniu 26 kwietnia 2021 roku zalecono:

1. Wzmóc nadzór Dyrektora nad realizacją przez wychowawców ich zadań opiekuńczo-wychowawczych oraz nad sposobem dokumentowania pracy wychowawczej.
2. Dokonać zmian w Regulaminie organizacyjnym w zakresie praw dziecka, zgodnie z uwagami znajdującymi się na stronie 6 wystąpienia pokontrolnego. Każdorazowo zapoznawać wychowanków oraz wychowawców z przyjętymi w Placówce dokumentami organizacyjnymi. Dokumenty te, jeśli zajdzie potrzeba, uaktualniać na bieżąco.
3. Przestrzegać bezwzględnie zakazu palenia tytoniu na terenie Placówki. Wzmóc nadzór Dyrektora w tym zakresie.

4. Bezwzględnie przestrzegać prawa dzieci do życia bez przemocy oraz prawa do poszanowania prywatności.
5. W przypadku nasilających się problemów opiekuńczo-wychowawczych niezwłocznie powoływać zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w celu dokonania oceny jego sytuacji i ustalenia kierunku dalszych działań.
6. Diagnozy psychofizyczne sporządzać niezwłocznie, z zachowaniem terminu, o którym mowa we wprowadzonych przez Dyrektora kontrolowanej jednostki *Procedurach przyjęcia dziecka do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu* oraz po dokonaniu rzetelnej analizy m.in. potrzeb rozwojowych, emocjonalnych oraz społecznych dziecka.
7. Karty pobytu dziecka opatrywać datą, tak aby dokonane wpisy nie budziły wątpliwości co do daty ich dokonania.
8. Dbać o czystość języka, którym posługują się pracownicy Placówki w odniesieniu do wychowanków.
9. W celu przestrzegania prawa dzieci do pomocy specjalistycznej oraz w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 105 ust 2 ustawy, niezwłocznie podjąć działania w kierunku zatrudnienia specjalistów.
10. Wzmocnić nadzór Dyrektora nad pracą pracowników, którzy dopuścili się łamania praw dziecka. W sytuacji powzięcia przez Dyrektora informacji o łamaniu przez pracowników praw dzieci, niezwłocznie podejmować działania zaradcze i wyciągać konsekwencje.
11. Rozważyć możliwość wsparcia pracowników poprzez zapewnienie im dostępu w placówce (lub poza nią) do superwizji oraz szkoleń, mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Do wydanych zaleceń nie wniesiono zastrzeżeń.

W odpowiedzi na wyżej wymienione zalecenia pokontrolne, pismem z dnia 25 maja 2021 roku (data wpływu do tut. Urzędu – 28 maja 2021 roku) Dyrektor kontrolowanej jednostki poinformował o krokach podjętych w celu realizacji wskazanych przez zespół inspektorów zaleceń **/akta kontroli str. 4-6/**.

Ad. 1.

W celu wzmocnienia nadzoru nad realizacją przez wychowawców ich zadań opiekuńczo-wychowawczych oraz nad sposobem dokumentowania pracy wychowawczej Dyrektor kontrolowanej jednostki w dniu 13 maja 2021 roku na spotkaniu z wychowawcami udzielił pracownikom instruktażu w zakresie przestrzegania praw dziecka i należytego prowadzenia dokumentacji. Ponadto Dyrektor zdecydował o częstszym, prawie codziennym wizytowaniu Placówki, z uwzględnieniem rozmów z wychowankami, obecnymi w Placówce. Zarządzeniem Nr 15/2021 z dnia 01 lipca 2021 roku wprowadzono w kontrolowanej jednostce *ankiety diagnozujące sytuację dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 1, Nr 2, Nr 3, Nr 4 oraz Nr 5 w Elblągu* **/akta kontroli str. 7/**, zobowiązując jednocześnie starszych wychowawców-koordynatorów do jej przeprowadzenia w sposób anonimowy wśród wszystkich wychowanków przebywających w ww. Placówkach. Zgodnie z zapisem powyższego Zarządzenia ankiety te *przeprowadzane będą raz w roku, w okresie od 02 do 15 listopada*, a następnie do dnia 30 listopada, zbiorcze wyniki ww. ankiet wraz z wnioskami oraz

propozycjami dalszych działań wynikających z przeprowadzonej analizy mają być przedkładane Dyrektorowi **/akta kontroli str. 8-11/**.

W rozmowach z kontrolującymi wychowankowie potwierdzili fakt częstych wizyt Dyrektora w Placówce, podczas których przeprowadzał z nimi rozmowy na temat ich potrzeb oraz ogólnego funkcjonowania w Placówce.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 1, dotyczące wzmożenia nadzoru Dyrektora nad realizacją przez wychowawców ich zadań opiekuńczo-wychowawczych oraz nad sposobem dokumentowania pracy wychowawczej zostało zrealizowane.

Ad. 2.

Z przedłożonego kontrolującym Zarządzenia Nr 13/2021 Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu z dnia 06 maja 2021 roku wynika, że dokonano zmian w Regulaminie w zakresie praw dziecka dookreślonych w *Konwencji o prawach dziecka, tj. m.in.* w zakresie prawa do poszanowania prywatności dziecka, ochrony przed przemocą czy prawa do pomocy specjalistycznej. Ponadto 01 września 2021 roku Dyrektor dokonał zmian Regulaminu poprzez przyjęcie nowej struktury organizacyjnej kontrolowanej jednostki oraz w dacie kontroli tj. 24 września 2021 roku w zakresie zadań i zasad funkcjonowania Placówki **/akta kontroli str. 12-37/**.

Ustalono także, że Dyrektor zobowiązał Koordynatora Placówki do zapoznania wychowanków i wychowawców z Regulaminem, w wyniku czego wszyscy wychowankowie oraz pracownicy zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, zapoznani zostali z zapisami obowiązujących dokumentów organizacyjnych, co potwierdzają oświadczenia stanowiące **akta kontroli str. 38-70**.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 2, dotyczące dokonywania zmian w Regulaminie organizacyjnym w zakresie praw dziecka, zapoznawania wychowanków oraz wychowawców z przyjętymi w Placówce dokumentami organizacyjnymi oraz uaktualniania ich na bieżąco, zostało zrealizowane.

Ad. 3.

W wyniku dokonanych w dacie kontroli oględzin Placówki stwierdzono, że pracownicy kontrolowanej jednostki przestrzegali zakazu palenia tytoniu na terenie Jednostki. W związku z powyższym uznać należy, że wzmożenie nadzoru Dyrektora w ww. zakresie oraz zapoznanie się przez pracowników z obowiązującymi w jednostce dokumentami organizacyjnymi przełożyło się na stosowanie zasad dookreślonych w przepisach prawnych jak i dokumentach organizacyjnych jednostki.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 3, dotyczące bezwzględnego przestrzegania zakazu palenia tytoniu na terenie Placówki oraz wzmożenia nadzoru Dyrektora w tym zakresie zostało zrealizowane.

Ad. 4.

W kontrolowanej jednostce w okresie objętym kontrolą sprawdzającą, nastąpiły zmiany kadrowe dotyczące pracowników, wobec których wychowankowie informowali o -----

potrzeby zwoływane będą zespoły wychowawcze celem realizacji ww. działań, nie rzadziej niż co pół roku.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 5, dotyczące niezwłocznego powoływania zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w celu dokonania oceny jego sytuacji i ustalenia kierunku dalszych działań, w przypadku nasilających się problemów opiekuńczo-wychowawczych, zostało zrealizowane.

Ad. 6.

Po dokonaniu analizy dokumentacji oraz na podstawie pisemnych informacji przedłożonych kontrolującym ustalono, że do POW Nr 4 w Elblągu w okresie objętym kontrolą sprawdzającą przyjęto 1 wychowanka. Ustalono, że diagnozę psychofizyczną tego wychowanka sporządzono niezwłocznie, z zachowaniem terminu, o którym mowa we wprowadzonych przez Dyrektora kontrolowanej jednostki *Procedurach przyjęcia dziecka do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu* wprowadzonych Zarządzeniem Nr 4 z dnia 13 stycznia 2021 roku oraz po dokonaniu rzetelnej analizy m.in. potrzeb rozwojowych, emocjonalnych, jak i społecznych dziecka. W przypadku pozostałych wychowanków psycholog dokonał aktualizacji diagnoz, uwzględniając ich bieżącą sytuację oraz potrzeby.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 6, dotyczące niezwłocznego sporządzania diagnoz psychofizycznych, z zachowaniem terminu, o którym mowa we wprowadzonych przez Dyrektora kontrolowanej jednostki *Procedurach przyjęcia dziecka do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu* oraz sporządzania ich po dokonaniu rzetelnej analizy m.in. potrzeb rozwojowych, emocjonalnych oraz społecznych dziecka, zostało zrealizowane.

Ad. 7.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą sprawdzającą za sporządzanie Kart odpowiedzialność ponosił wychowawca kierujący procesem opiekuńczo-wychowawczym. Karty pobytu dziecka opatrywane były dokładną datą sporządzenia wpisów tj. dzień, miesiąc, rok, przez co nie budziły one wątpliwości co do daty ich sporządzenia. W wyniku analizy akt przedłożonych kontrolującym ustalono, że wpisy w Kartach dokonywane były zgodnie z zapisem § 17 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia, tj. nie rzadziej niż co miesiąc a Karty zawierały wszystkie elementy, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia **/akta kontroli 85-92/**.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 7, dotyczące opatrywania datą Kart pobytu dziecka, tak aby dokonane wpisy nie budziły wątpliwości co do daty ich dokonania, zostało zrealizowane.

Ad. 8.

Na zebraniu Dyrektora kontrolowanej jednostki z kadrą placówki, które odbyło się w dniu 13 maja 2021 roku, *zobowiązał on kadrę do posługiwania się językiem kulturalnym, prostym i zrozumiałym dla dziecka, dostosowanym do jego możliwości rozwojowych, tak aby mówione komunikaty były dla dziecka jasne i czytelne.* Na podstawie rozmów przeprowadzonych z wychowankami kontrolowanej jednostki stwierdzono, że pracownicy Placówki w okresie objętym kontrolą sprawdzającą dbali o czystość języka, którym się

posługiwali w odniesieniu do wychowanków. Dzieci poinformowały, że sytuacje stosowania wulgaryzmów w tym czasie nie miały miejsca.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 8, w zakresie konieczności dbania o czystość języka, którym posługują się pracownicy Placówki w odniesieniu do wychowanków, zostało zrealizowane.

Ad. 9.

W kontrolowanej jednostce, w okresie objętym kontrolą sprawdzającą zatrudniono następujących specjalistów:

- ----- psychologa,
- ----- 2 młodszych wychowawców.
- ----- logopedę [w celu obsługi POW Nr 1, 2, 3, 4 oraz 5],
- ----- pracownika socjalnego,

Ponadto w związku z tym, że POW Nr 4 jest placówką obsługującą POW Nr 1, Nr 2, Nr 3 oraz Nr 5, w celu zapewnienia wychowankom wspólnej obsługi w zakresie pomocy specjalistycznej, zatrudnia na samodzielnych stanowiskach i we własnej strukturze kadrę specjalistyczną (poza wychowawcami oraz pracownikiem socjalnym). W związku z powyższym w POW Nr 4 zatrudniono:

- ----- psychologa, który obsługuje POW Nr 5,
- ----- psychologa, który obsługuje POW Nr 2,
- ----- psychologa, który obsługuje POW Nr 1,
- ----- psychologa, który obsługuje POW Nr 3 /akta kontroli str. 93-99/

Z powyższego wnioskować należy, że Dyrektor kontrolowanej jednostki podjął działania w kierunku zatrudnienia specjalistów, mające na celu zapewnienie dzieciom dostępu do pomocy specjalistycznej oraz w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 105 ust 2 ustawy.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 9 zostało zrealizowane.

Ad. 10.

Dyrektor kontrolowanej jednostki poinformował, że w stosunku do pracowników, -----
-----, sytuacja przedstawia się następująco:

- pracownik, -----

– pracownik, -----

-----.

Ponadto Dyrektor poinformował, że *celem wzmocnienia kontroli nad przestrzeganiem praw dziecka i oceny standardu pracy opiekuńczo-wychowawczej, zwielokrotnił liczbę wizyt osobistych wśród wychowanków oraz podjął decyzję o przeprowadzaniu wśród wychowanków placówki raz w roku anonimowej ankiety nt. przestrzegania praw dziecka w Placówce. Wprowadzono także książkę skarg, wniosków i zażaleń dla wychowanków, w której dzieci mogą wносить wszelkie uwagi na temat funkcjonowania Placówki. Jest ona pozostawiona w obiegu dzieci, aby mogły one swobodnie i bez obaw zgłaszać swoje uwagi i zastrzeżenia. Książkę tą na bieżąco monitoruje Dyrektor. Na dzień podjęcia czynności kontrolnych ustalono, że w ww. książce nie dokonano żadnego wpisu /akta kontroli str.5-6/.*

Ponadto, w wyniku rozmów przeprowadzonych z wychowankami ustalono, że w okresie objętym kontrolą sprawdzającą, na terenie kontrolowanej jednostki nie doszło do łamania praw dziecka, w związku z czym nie zaistniała potrzeba podejmowania przez Dyrektora działań zaradczych, mających na celu wyciągnięcie konsekwencji.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 10, dotyczące wzmocnienia nadzoru Dyrektora nad pracą pracowników, którzy dopuścili się łamania praw dziecka, a w sytuacji powzięcia przez Dyrektora informacji o łamaniu przez pracowników praw dzieci, niezwłocznego podejmowania działań zaradczych i wyciągnięcia konsekwencji, zostało zrealizowane.

Ad. 11.

Dyrektor Placówki w odpowiedzi na zalecenia pokontrolne, które wpłynęły do W-MUW w Olsztynie w dniu 28 maja 2021 roku wskazał, że *celem podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych w porozumieniu z kadrą pedagogiczną podjęto działania w kierunku organizacji w II połowie 2021 roku certyfikowanego szkolenia pn. „Porozumienie bez przemocy”, które miałyby zwiększyć szanse na tworzenie relacji wychowawca-wychowanek opartej na zaufaniu i wzajemnym szacunku (...). Ponadto w I połowie 2022 roku zaplanowano szkolenie „Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach”, celem którego miałyby być nabycie przez kadrę wychowawców umiejętności porozumienia z dzieckiem i ukazywanie mu dróg rozwiązywania trudności za pomocą dialogu (...). W II półroczu dyrektor rozważy udział kadry pedagogicznej POW Nr 4 w cyklu spotkań superwizyjnych.*

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonej dokumentacji pod kątem dokonania przez jednostkę rozeznania w zakresie ofert szkoleniowych dot. wskazanej przez Dyrektora tematyki. Szkolenia powyższe w dacie kontroli nie zostały zorganizowane, a Dyrektor poinformował, że *przedstawione oferty szkoleniowe niestety znacząco przekraczają możliwości finansowe placówki, ponieważ łączna kwota szkoleń dla kadry opiekuńczo-wychowawczej Nr 4 w Elblągu wynosi 68.350 zł. Przedłożona dokumentacja potwierdziła przytoczoną przez Dyrektora wysokość szkoleń kadry /akta kontroli str. 100/.*

Placówka podjęła również rozmowy z Fundacją ERBUD na temat objęcia pracowników spotkaniami jak również pracą warsztatową z superwizorem. W dniu 25 maja 2021 roku podczas wideokonferencji z ww. Fundacją poruszono temat realizacji ww. zadania, jednakże, jak wynika z pisemnej informacji przedłożonej przez Dyrektora, stanowiące **akta kontroli**

str.102-116, *zależć ona będzie od sytuacji epidemicznej oraz ewentualnych zaleceń dotyczących minimalizacji zagrożenia emisji wirusa SARS-Cov-2.*

W okresie objętym kontrolą sprawdzającą kadra pedagogiczna POW Nr 4 w Elblągu nie uczestniczyła w zdalnych formach doskonalenia zawodowego, mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych **/akta kontroli str. 93-99/**.

Mając powyższe na względzie uznano, że zalecenie nr 11, dotyczące rozważenia możliwości wsparcia pracowników poprzez zapewnienie im dostępu w placówce (lub poza nią) do superwizji oraz szkoleń, mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, zostało częściowo zrealizowane (to jest w zakresie dokonania rozeznania w tym zakresie). Mając natomiast na uwadze rekomendacje zawarte w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 26 kwietnia 2021 roku, dotyczące podjęcia przez Dyrektora działań mających na celu zapewnienie pracownikom szkoleń lub innych form doskonalenia zawodowego w formie zdalnej, zespół inspektorów w dalszym ciągu rekomenduje [w sytuacji braku możliwości wzięcia udziału w stacjonarnych szkoleniach] korzystanie przez pracowników kontrolowanej jednostki z ogólnodostępnych i bezpłatnych form doskonalenia zawodowego, realizowanych online.

II. Ustalenia dotyczące oceny standardów w zakresie realizacji zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego.

Zgodnie z upoważnieniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.512.2021 z dnia 13 września 2021 roku zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie dokonał także oceny standardów w zakresie realizacji zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego.

Według brzmienia art. 105 ust. 2 ustawy placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego winna zapewniać dziecku w niej umieszczonemu zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne.

Zajęcia wychowawcze w kontrolowanej jednostce prowadzone były w ramach ciągłej pracy opiekuńczo-wychowawczej, a podejmowane działania odnotowywano każdorazowo w Kartach. W ramach zajęć wychowawczych podejmowano także działania rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego.

W okresie objętym kontrolą sprawdzającą w POW Nr 4 realizowano zajęcia m.in. w ramach:

- kinoterapii z wykorzystaniem filmów oraz bajek edukacyjnych,
- florystyki, poprzez tworzenie kompozycji i dekoracji kwiatowych, ozdabianie ścian, tworzenie wystawy prac,
- biblioterapii, w ramach której zrealizowano teatr cieni, teatr z zastosowaniem książek i opowiadań terapeutycznych, oraz techniki pracy z tekstem **/akta kontroli 117-126/**.

W ramach zajęć socjoterapeutycznych odbywały się spotkania grupowe w wymiarze 1 spotkania w tygodniu. Łącznie w okresie objętym kontrolą sprawdzającą odbyło się 13 spotkań. Program zajęć socjoterapeutycznych został przygotowany na podstawie zaleceń otrzymanych

z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Elblągu, analizy funkcjonowania dzieci w Placówce w zakresie poszczególnych sfer oraz przeprowadzonych przez terapeutę i pedagoga rozmów z wychowawcami pracującymi na co dzień z dziećmi. Zajęcia rozpoczęło ośmioro dzieci, po 2 spotkaniach jeden wychowanek odmówił udziału w zajęciach z uwagi na brak wolnego czasu, a jeden z uwagi pogorszenie stanu zdrowia. Zajęcia ukończyło sześcioro wychowanków **/akta kontroli str. 127-129/**.

Wychowankowie kontrolowanej jednostki objęci byli także zajęciami korekcyjnymi i kompensacyjnymi, które odbywały się na terenie szkół, do których uczęszczali. Dodatkowo wychowankowie posiadający zaległości szkolne mieli możliwość (i uczestniczyli) w prywatnych korepetycjach w zakresie przedmiotów szkolnych.

Ustalono, że w Placówce zatrudniono logopedę, który rozpoczął pracę -----
-----i w dacie kontroli podejmował działania w kierunku dokonania diagnozy potrzeb dzieci. Dodatkowo Dyrektor wskazał, że w razie zaistnienia potrzeby dzieci mogły również korzystać z pomocy logopedycznej, oferowanej przez zewnętrzne placówki specjalistyczne.

Z otrzymanego od Dyrektora pisemnego wykazu wychowanków, **stanowiącego akta kontroli str. 117-126** wynika, iż wychowankowie na terenie Placówki uczestniczyli w indywidualnych i grupowych zajęciach z pedagogiem, w regularnych zajęciach indywidualnych z psychologiem, realizowanych w ramach wsparcia doraźnego, a także w zajęciach terapeutycznych przeprowadzanych na terenie Placówki przez zatrudnioną kadrę.

W ramach zajęć grupowych wychowankowie uczestniczyli [w dacie kontroli] w Treningu Zastępowania Agresji. Spotkania odbywały się raz w tygodniu. W celu realizacji oddziaływań terapeutycznych prowadzono także zajęcia indywidualne i grupowe w ramach kinezyterapii, które *miały na celu kształtowanie umiejętności współpracy z rówieśnikami, łagodzenie skutków napięć i rozładowanie stresu*. Wychowanków wspierano również poprzez objęcie ich dodatkowymi działaniami, wspierającymi terapię właściwą, takimi jak: muzykoterapia, arteterapia, hortikuloterapia czy grafomotoryka **/akta kontroli str. 128-136/**.

Dyrektor wyjaśnił ponadto, iż w razie konieczności, bądź na bezpośrednią prośbę dziecka, może ono zostać objęte wsparciem terapeutycznym lub innymi zajęciami *specjalistycznymi* poza Placówką. W opinii Dyrektora jest to dodatkowa forma wsparcia rozwoju dziecka lub alternatywa dla zajęć prowadzonych przez wychowawców, psychologa, pedagoga, logopedę, wychowawcę ds. edukacji artystycznej zatrudnionych w Placówce.

Z pisemnej informacji Dyrektora Placówki wynika ponadto, iż wychowankowie wymagający zajęć rewalidacyjnych i wyrównujących zaległości dydaktyczne, *byli nimi objęci według potrzeb i wskazań opinii i orzeczeń otrzymanych z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych*. Zajęcia wyrównawcze w obszarze szkolnym prowadzone były przez pedagoga, natomiast zajęcia indywidualne z wychowankami prowadził psycholog, który udzielał im również wsparcia i służył pomocą doraźną według indywidualnych potrzeb wychowanków.

Kontrolowana jednostka podejmowała także współpracę z poradniami specjalistycznymi takimi jak: KARAN, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 w Elblągu, Prywatny Gabinet Logopedyczny „Logoposty”, Centrum Korepetycji EDUN, Prywatny Gabinet Psychoterapii p. Dariusz Wasiński. Placówka wzbogacała ofertę zajęć dla dzieci poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi Forum Animatorów Społecznych

oraz Fundacją ERBUD, w zakresie rozwoju kompetencji emocjonalno-społecznych wychowanków /**akta kontroli str. 137-138**/.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą sprawdzającą, zajęcia specjalistyczne prowadzone na terenie POW Nr 4, realizowali pracownicy posiadający niezbędne kwalifikacje i uprawnienia do prowadzenia ww. zajęć, dostosowanych do indywidualnych potrzeb wychowanków Placówki.

III. Pozostałe ustalenia:

a) ustalenia dotyczące organizacji Placówki:

Kontrola doraźna przeprowadzona w dniach 1-8 marca 2021 roku pokazała, że w kontrolowanej jednostce istnieje potrzeba zatrudnienia osoby na stanowisku logopedy, co zostało zrealizowane w dniu 01 września 2021 roku poprzez nawiązanie stosunku pracy z osobą posiadającą ku temu odpowiednie kwalifikacje.

Ustalono, że zatrudnieni w Placówce wychowawcy prowadzili dodatkowe zajęcia z zakresu socjoterapii i treningu zastępowania agresji, które *odbywają się naprzemiennie tzn. w jednym półroczu realizowane są zajęcia z socjoterapii a w drugim zajęcia z treningu zastępowania agresji*. Wychowawcy prowadzący ww. zajęcia posiadają kwalifikacje niezbędne do prowadzenia wskazanych powyżej form zajęć. Z pisemnej informacji Dyrektora kontrolowanej jednostki wynika, że *pracownicy prowadzą dodatkowe zajęcia w ramach jednego etatu, nie jest z nimi zawierana dodatkowa umowa, jednakże każdy z nich ma pomniejszone pensum godzin w dyżurach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz realizowanych zajęć. Rodzaj i forma zajęć oraz osoba prowadząca warsztaty podyktowane są aktualnymi potrzebami dzieci i bieżącą sytuacją wychowanków w związku z czym pracownik nie ma ich wpisanych w zakres obowiązków. Realizacja ww. działań terapeutycznych zawarta jest w punkcie dotyczącym wykonywania innych prac zleconych przez przełożonego /akta kontroli str. 127/*.

Pomniejszenie ilości godzin pracy opiekuńczo-wychowawczej na rzecz realizacji zajęć dla dzieci znalazło potwierdzenie w przedłożonych kontrolującym harmonogramach pracy specjalistów za okres od marca do września 2021 roku.

Ustalono, że zmianie uległ wzór dokumentacji opracowywanej w kontrolowanej jednostce, poprzez dostosowanie jej do zapisów Zarządzenia Dyrektora POW Nr 4 w Elblągu Nr 7/2021 z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania i przestrzegania wzorów dokumentacji prowadzonej dla dziecka umieszczonego w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu.

b) ustalenia dotyczące kwalifikacji kadry zatrudnionej w placówce:

Kontrolujący dokonali analizy 100% akt osobowych kadry pedagogicznej, z którą Dyrektor zawarł w okresie objętym kontrolą sprawdzającą, umowę o pracę. Powyższe miało na celu weryfikację zgodności zatrudnienia tych pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Ustalono, że w kontrolowanej jednostce dokonano modyfikacji wzoru oświadczeń składanych przez pracowników jednostki. Kontrolującym przedłożono uaktualnione o

świadczenia, w których brak było informacji, czy osoby te wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego. Dyrektor w pisemnym wyjaśnieniu wskazał, że w dniach -----
-----w POW Nr 4 w Elblągu przeprowadzona została przez Państwową Inspekcję Pracy/Oddział w Elblągu kontrola w -----

-----.(...) Jednym z zaleceń pokontrolnych była zmiana w formularzu dotyczącym niekaralności pracowników, posiadaniu pełni praw publicznych zdolności do czynności prawnych oraz władzy rodzicielskiej. Formularz po zmianie nie posiada punktu dot. zapytania o obywatelstwo polskie kandydata na stanowisko pracy, zapytania o obowiązek alimentacyjny, a także wzmianki na temat zgodności danych z numerem dowodu osobistego osoby składającej oświadczenie. Zalecenia wymieniono w wystąpieniu pokontrolnym a także w formie ustnej w trakcie przeprowadzonej kontroli. Jednym z zaleceń było również utworzenie dwóch odrębnych druków przedmiotowych oświadczeń, gdzie zapytanie o władzę rodzicielską miało być skierowane tylko do pracowników kadry opiekuńczo-wychowawczej, natomiast takie zapytanie nie znajduje się w oświadczeniu kadry na stanowiskach niepedagogicznych. Ponadto w oświadczeniach złożonych przez kadrę kontrolowanej jednostki dodano następującą treść: *Jednocześnie deklaruję, iż zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania pracodawcy w przypadku jakichkolwiek zmian dotyczących ww. sytuacji.* Nowo utworzone wzory oświadczeń przedłożono do podpisu każdemu pracownikowi POW Nr 4 w Elblągu /**akta kontroli str. 139-141/.**

Powyższe wyjaśnienia nie znajdują odzwierciedlenia w przedłożonym kontrolującym wystąpieniu -----, z którego wynika, że przedmiotem kontroli był -----
----- a z uzasadnienia wynika dodatkowo, że jedynie akta dotyczące tej sprawy poddano analizie oraz ocenie. Wynikiem kontroli było wydanie jednego zalecenia, tj.: *wniesiono o zmianę zasad naboru kandydatów na stanowiska urzędnicze oraz dostosowanie wymaganych od kandydatów dokumentów do przepisów prawa pracy obowiązujących w tym zakresie.* Powyższe dowodzi, że zalecenia, jakie wydano w toku kontroli -----, nie dotyczyły w żadnym stopniu osób zatrudnionych, a jedynie ubiegających się o zatrudnienie w POW Nr 4 w Elblągu. W ocenie organu nadzoru stanowi to istotną różnicę względem podstaw prawnych obowiązujących pracodawcę, gdyż ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie dookreśla w żadnym stopniu zasad przeprowadzenia naboru na wolne stanowiska pracy, w tym zwłaszcza urzędnicze. Dyrektor poinformował także o dokonywaniu stosownej weryfikacji dot. wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego przez kandydatów do podjęcia zatrudnienia, poprzez ustne zapytanie w powyższym zakresie w czasie rozmowy kwalifikacyjnej /**akta kontroli str. 139/.**

W wyniku analizy akt osobowych pracowników, którzy zostali zatrudnieni w kontrolowanej jednostce w okresie objętym kontrolą sprawdzającą, ustalono, że w dniu 1 września 2021 roku, na czas zastępstwa pracownika przebywającego na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, na stanowisku Zastępcy Dyrektora zatrudniono Panią Gabrielę Laskowską. Stwierdzono, że Zastępca Dyrektora spełniał wymogi kwalifikacyjne przewidziane

dla osób kierujących placówką opiekuńczo–wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 pkt 1–2, tj. posiadał odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3–letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną oraz oświadczenia, zgodne z zapisem art. 97 ust. 3 pkt 3 oraz pkt 5. Zastępca Dyrektora nie przedłożył oświadczenia o wypełnianiu obowiązku, o którym mowa w art. 97 ust. 3 pkt 4 ustawy, dotyczącego wypełniania obowiązku alimentacyjnego, posiadał natomiast aktualne zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 97 ust. 3 pkt 6 ustawy.

W okresie objętym kontrolą w POW Nr 4 na stanowiskach pedagogicznych zatrudniono:

- 5 osób na stanowisku psychologa -----,
- 1 osobę na stanowisku logopedy ----- [w celu obsługi POW Nr 1, 2, 3, 4 oraz 5],
- 1 osobę na stanowisku pracownika socjalnego -----,
- 2 osoby na stanowisku młodszych wychowawców **/akta kontroli str. 142-147/**.

Wszyscy pracownicy pedagogiczni aktualnie zatrudnieni w Placówce, spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy tj. posiadali odpowiednie wykształcenie.

Odnosząc się do powyższego, a także do instruktażu zawartego w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 26 kwietnia 2021 roku, w zakresie dokonywania przez Dyrektora cyklicznej weryfikacji spełnienia przez zatrudnionych pracowników warunków zawartych w art. 98 ust. 3 pkt 1, pkt 3 oraz pkt 5 ustawy, stwierdzano, że w aktach osobowych znajdowały się informacje, że pracownicy:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe **/akta kontroli str. 148-172/**.

W powyższych oświadczeniach brak było natomiast informacji zawartych w art. 98 ust. 3 pkt 2 ustawy o tym, że wypełniają obowiązek alimentacyjny– w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego.

Nieprawidłowość ta mogła wynikać z niewłaściwej interpretacji zalecenia wydanego przez -----, co skutkowało brakiem weryfikacji pracowników pod kątem wypełniania obowiązku alimentacyjnego oraz brakiem rzetelnej wiedzy na temat aktualnej sytuacji pracowników zatrudnionych w kontrolowanej jednostce.

W dacie kontroli na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudnionych było, wraz z Dyrektorem POW Nr 4, łącznie 30 osób, w tym 4 zatrudnione zostały w okresie objętym kontrolą sprawdzającą. Przeważająca część ww. kadry niepedagogicznej realizowała zadania z zakresu obsługi POW Nr 1, POW Nr 2, POW Nr 3, POW Nr 4 oraz POW Nr 5. Wszyscy pracownicy niepedagogiczni spełnili wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 5 ustawy, tj. przedłożyli stosowane oświadczenia o nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe **/akta kontroli str.173-175/**.

W trakcie trwania czynności kontrolnych przyjęto od Dyrektora Placówki pisemne oświadczenie, że *nie posiada informacji, jakoby wobec któregośkolwiek z pracowników toczyło się bądź toczy się obecnie, postępowanie, o którym mowa art. 98 ust 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* **/akta kontroli str. 176/**.

Odnosząc się do sygnałów zawartych w piśmie Rzecznika Praw Dziecka -----

c) Ustalenia dotyczące przestrzegania w Placówce praw dziecka:

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził indywidualne rozmowy z pięciorgiem wychowanków na temat przestrzegania praw dziecka i warunków pobytu w Placówce. Nie podjęto rozmów z sześciorgiem wychowanków, widniejących w ewidencji Placówki, z uwagi na przebywanie przez dwóch z nich w MOW, dwoje wychowanków w dacie kontroli sprawdzającej przebywało w szpitalu oraz dwoje zgłosiło złe samopoczucie. Ponadto, ze względu na problemy zdrowotne jednego wychowanka, pytania zostały zmodyfikowane i dostosowane do jego poziomu funkcjonowania.

Dokonano także analizy losowo wybranej dokumentacji czworga wychowanków POW Nr 4, w kontekście oceny respektowania praw dziecka i realizowania przez Placówkę jej zadań opiekuńczo-wychowawczych.

W wyniku przeprowadzonych rozmów oraz analizy dokumentacji stwierdzono, że wychowankowie POW Nr 4 w Elblągu nie wnieśli żadnych uwag dotyczących łamania ich praw. Wszyscy pozytywnie ocenili opiekę sprawowaną przez wychowawców, co świadczy o tym, iż kontrolowana Jednostka dba o zabezpieczenie standardu usług, o których mowa w § 18 Rozporządzenia.

d) Uwagi i wnioski

W toku kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniach 1-8 marca 2021 roku, stwierdzono, że określone w § 3 Statutu Placówki Opiekuńczo–Wychowawczej nr 4 w Elblągu przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu Nr XII/354/2020 z dnia 25 czerwca 2020 roku zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego, polegające na *sprawowaniu opieki nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagającym specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii oraz wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych oraz zapisy § 28 pkt 2 Regulaminu wskazujące, że do zadań Placówki należy zapewnienie zajęć wychowawczych, socjoterapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych rekompensujących braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także zajęcia rewalidacyjne*, w praktyce nie były realizowane. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w dniach 22-28 września 2021 roku wykazała znaczną poprawę w powyższym zakresie. Zatrudniono specjalistów, którzy podjęli regularną pracę z dziećmi i opracowali niezbędną dokumentację, odzwierciedlającą aktualną sytuację każdego wychowanka.

Kontrolujący ustalili, że począwszy od marca 2020 roku do dnia podjęcia czynności kontrolnych, w dalszym ciągu zawieszono było dokonywanie w Placówce okresowych ocen

sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej, do czego uprawnia zapis art. 15 zzzzzk ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieżeniem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Pomimo zawieszenia tego obowiązku Dyrektor kierując się pismem W-MUW Olsztynie znak:PS-VI.9421.1.24.2021.AP z dnia 28 czerwca 2021 roku,, podjął działania, mające na celu opracowanie systemu umożliwiającego ponowne przeprowadzanie ww. ocen, wyznaczając jednocześnie terminy dokonania ocen sytuacji dziecka w poszczególnych placówkach. W kontrolowanej jednostce oceny te zostały przeprowadzone w dniu 13 września 2021 roku z udziałem osób uprawnionych do uczestnictwa w posiedzeniach /**akta osobowe str. 177-178**/.

Ponadto zaznaczyć należy ponownie, że pracownicy pedagogiczni w okresie od marca 2020 roku, nie uczestniczyli w szkoleniach mających na celu podniesienie ich kompetencji wychowawczych, co uzasadnia aktualna sytuacja epidemiczna w kraju, ale także ograniczone środki przeznaczone na ten cel w budżecie POW Nr 4. W związku z tym w dalszym ciągu rekomenduje się podjęcie przez Dyrektora działań, mających na celu zapewnienie pracownikom szkoleń oraz innych form doskonalenia zawodowego w formie zdalnej. Niemniej jednak zauważa się w dalszym ciągu potrzebę podjęcia przez Dyrektora kontrolowanej jednostki działań, w celu wsparcia pracowników poprzez przeprowadzenie w Placówce superwizji oraz szkoleń, mających na celu wzmocnienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za jej powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

1. Nawiązując stosunek pracy z osobą, która będzie pracowała z dziećmi, każdorazowo weryfikować tą osobę pod kątem spełnienia warunków określonych w art. 98 ust. 3 pkt 2 ustawy.

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

Urszula Jędrychowska

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

- *Iwona Czmochowska*
główny specjalista

- *Magdalena Szeligowska*
główny specjalista